

Nota Waarden, activeren en afschrijven vaste activa

Inhoudsopgave

Inleiding en aanleiding.....	3
Samenvatting belangrijkste wijzigingen	4
1. Uiteenzetting vaste activa.....	5
1.1 Materiele vaste activa.....	5
1.1.1 Economisch nut.....	5
1.1.2.1 Maatschappelijk nut.....	6
1.1.2.2 Maatschappelijk nut deel uitmakend van een grondexploitatie.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
1.1.3 Subcategorien materiele vaste activa	6
1.1.4 Onderscheid investerings- en onderhoudsuitgaven	6
1.2 Immateriële vaste activa.....	7
1.3 Financiële vaste activa	7
2 Waardering vaste activa	9
2.1 Verkrijgings- en vervaardigingsprijs.....	9
2.2 Waardeverandering.....	9
3 Activeren vaste activa	11
Omvangcriteria	11
3.1 Materiele vaste activa.....	11
Economisch nut.....	12
Maatschappelijk nut.....	12
3.2 Immateriële vaste activa.....	12
3.3 Financiële vaste activa	13
4 Afschrijven vaste activa	15
4.1 Afschrijvingsmethode	15
4.2 Afschrijvingstermijnen	16
4.3 Moment van afschrijven	17
5. Rente	18
Bijlage 1: Afschrijvingsmethoden.....	19
Bijlage 2: Afschrijvingstermijnen materieel vaste activa	21

Inleiding en aanleiding

De Nota waarderen, activeren en afschrijven vaste activa geeft uitvoering aan artikel 12 Waardering en afschrijving vaste activa van de financiële verordening van de gemeente Zoetermeer. Hierin zijn de kaders voor het (administratief) handelen met betrekking tot het waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa opgenomen die gelden vanaf het moment dat de gemeenteraad heeft besloten over investeringskredieten en de bijbehorende uitgaven heeft geautoriseerd.

Derhalve gaat deze nota niet in op vlottende activa.

Directe aanleiding om de nota waarderen, activeren en afschrijven vaste activa te actualiseren is de vernieuwing van de BBV. In de vernieuwde BBV is opgenomen dat investeringen met maatschappelijke nut met ingang van 2017 gelijk moeten worden behandeld aan investeringen met een economisch nut. Investerings met economisch nut moeten in de regel worden geactiveerd en afgeschreven overeenkomstig de verwachte levensduur. Daarmee is het waarderen en activeren van en het afschrijven op investeringen met maatschappelijk nut verplicht en niet langer een vrije keuze.

Op de Zoetermeerse balans werden tot nu toe de investeringen met maatschappelijk nut niet geactiveerd. De waarde van het bezit, de uitgaven aan het verkrijgen of vervaardigen van dit bezit, werd niet tot uitdrukking gebracht onder de materiele vast activa op de balans maar in één als last genomen via de Zoetermeerse exploitatie. Hierdoor werden de uitgaven aan de investering niet toegerekend en verdeeld over de periode waarin het nut zich voordoet. Hiertoe is de gemeente Zoetermeer met ingang van de vernieuwde BBV per 1 januari 2017 wél verplicht.

De kaders voor het (administratief) handelen worden met deze actualisatie aangepast aan de vernieuwde BBV. Uitgangspunt is dat bij vaststelling door de gemeenteraad de geactualiseerde nota per 1 januari 2017 van kracht is. Daarmee komt de nota activa en afschrijven (voorstel 060034) 2006 te vervallen per 31 december 2016.

Naast de Nota activeren waarderen en afschrijven vaste activa kent de gemeente Zoetermeer diverse andere Nota's, zoals de Nota rente, de Nota grondbeleid en de Nota vastgoed. In zoverre deze nota verband houdt met die Nota's kan het zijn dat aanvullende of specifiek kaders op die onderwerpen daarin zijn vastgelegd.

In het vervolg van deze nota komt aan de orde:

- Samenvatting belangrijkste wijzigingen
- Uiteenzetting vaste activa
- Waardering vaste activa
- Activeren vaste activa
- Afschrijven vaste activa
- Rente

Samenvatting belangrijkste wijzigingen

De directe aanleiding voor het actualiseren van de nota activeren waarderen en afschrijven is de vernieuwde BBV. In de vernieuwde BBV is het één en ander gewijzigd en in reactie hierop heeft de gemeente Zoetermeer haar kaders voor het (administratief) handelen met betrekking tot het waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa aangepast en vervolledigd. Hieronder volgt een beknopte samenvatting van de belangrijkste wijzigingen.

1. Alle investeringen moeten worden geactiveerd. Het activeren van investeringen met maatschappelijk nut is niet langer een vrij keuze.
 - Dit betreft een wijziging ten opzichte van lid 5 van artikel 4.2 van de financiële verordening.
2. Investeringen met maatschappelijk nut worden geactiveerd indien de investeringsuitgaven meer dan € 100.000 bedragen.
 - Dit betreft een nieuw kader ten opzichte van artikel 4.2 van de financiële verordening.
3. Bijdragen van derden worden verplicht in mindering gebracht op de te activeren investering.
 - Dit betreft een wijziging van lid 2 van artikel 62 van het BBV
4. Het in mindering brengen van (onttrekkingen) uit reserves op investeringen met maatschappelijk nut is niet langer toegestaan.
 - Dit betreft een wijziging van lid 3 van artikel 62 van het BBV
5. Investeringen met maatschappelijk nut worden volgens de lineaire afschrijvingsmethode afgeschreven.
 - Dit betreft een nieuw kader ten opzichte van artikel 4.2 van de financiële verordening.
6. Afschrijven op geactiveerde investeringen geschiedt resultaat onafhankelijk en gedurende de verwachte levensduur. Het is niet langer mogelijk om investeringen met maatschappelijk nut in een zo kort mogelijke termijn en/of resultaat afhankelijk (versneld) af te schrijven.
 - Dit betreft een wijziging ten opzichte van lid 6 van artikel 4.2 van de financiële verordening.
7. Vanuit de BBV zijn de kaders rondom grondexploitaties aangescherpt.

1. Uiteenzetting vaste activa

De gemeente Zoetermeer investeert in kapitaalgoederen met meerjarig nut omwille van het realiseren van haar beleidsdoelen. Nadat de gemeenteraad een investeringskrediet en de bijhorende uitgaven heeft geautoriseerd wordt kapitaal langdurig vastgelegd in een kapitaalgoed. Daarmee verkrijgt en vergroot de gemeente haar bezit in kapitaalgoederen. Bezitting die worden gepresenteerd op de balans worden ook wel activa genoemd en elk afzonderlijk bezit een actief.

In het BBV (artikel 59) is opgenomen dat investeringen moeten worden geactiveerd. Dit zijn algemeen geldende regels voor alle gemeenten. In deze Nota wordt beschreven en vastgelegd hoe de gemeente Zoetermeer invulling geeft aan de algemeen geldende regels voor het waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa.

Het BBV Artikel 59

1 Alle investeringen worden geactiveerd.

2 In afwijking van het eerste lid worden kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde niet geactiveerd.

Daarbij wordt onderscheid gemaakt in investeringen in materiele, immateriële en financiële activa.

1.1 Materiele vaste activa

Materiële vaste activa zijn investeringen waarmee de gemeente materiële bezittingen verkrijgt of vervaardigt, die zij langdurig gebruikt (langer dan één jaar) omwille van het realiseren van haar beleidsdoelen.

Deze materiele vaste activa zijn onder te verdelen in:

BBV Artikel 35

1 In de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a. investeringen met een economisch nut;
- b. investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- c. investeringen met een maatschappelijk nut.

1.1.1 Economisch nut

Investeringen hebben economisch nut indien de gemeente voor toegang tot en/of gebruik van het bezit een tegenprestaties vraagt of kan vragen. Daarmee dragen dergelijke investeringen bij aan de mogelijkheid om middelen te generen, bijvoorbeeld door het vragen van rechten, heffingen, leges of ander soortige opbrengsten. Zo ook hebben investeringen economisch nut indien de gemeente het bezit verhandelt of kan verhandelen.

De definitie zoals die wordt gehanteerd door de commissie BBV luidt als volgt:

Investeringen hebben economisch nut indien ze verhandelbaar zijn (er markt voor is) en/of indien ze kunnen bijdragen aan het generen van middelen, bijvoorbeeld door het vragen van rechten, heffingen, leges of prijzen.

1.1.2 Maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut voorzien in een publieke behoefte en het bezit is vrij toegankelijk en/of vrij in gebruik. Deze zijn uit principe vrijgesteld van enige vorm van tegenprestatie en worden ook niet verhandeld. Het betreft investeringen in bijvoorbeeld wegen, kunstwerken, openbare verlichting, verkeers-, speel-, watervoorzieningen, bomen en groen.

De definitie zoals die wordt gehanteerd door de commissie BBV luidt als volgt:

Investerings met een maatschappelijk nut generen geen middelen, maar vervullen wel duidelijk een publieke taak.

1.1.3 Subcategorieën materiele vaste activa

Materiele vaste activa dient nader te worden gecategoriseerd in de volgende subcategorieën:

BBV Artikel 52

In de toelichting op de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a. gronden en terreinen;
- b. woonruimten;
- c. bedrijfsgebouwen;
- d. grond-, weg- en waterbouwkundige werken;
- e. vervoermiddelen;
- f. machines, apparaten en installaties;
- g. overige materiële vaste activa.

a. Gronden en terreinen

Het kan voorkomen dat grond deel uitmaakt van een investering met economisch nut of maatschappelijk nut. In geval van investeringen met economisch nut wordt de grond en dat wat is gerealiseerd op de grond van elkaar gesplitst en opgenomen in de desbetreffend subcategorie. Met betrekking tot investeringen met maatschappelijk nut kan het voorkomen dat de grond onlosmakelijk is verbonden met de dat wat is gerealiseerd op de grond. De investering wordt dan beschouwd als één geheel onder (doorgaans) de subcategorie grond-, weg- en waterbouwkundige werken.

Daarnaast kunnen gronden (inclusief opstal) worden verworven om deze, al dan niet op termijn, te transformeren en/of vanwege anticiperend dan wel strategische overwegingen in relatie tot een toekomstige grondexploitatie. Zolang de grond niet in een transformatie proces zit of nog niet is vastgesteld deze in exploitatie te nemen valt de grond onder de subcategorie gronden en terreinen.

1.1.4 Onderscheid investerings- en onderhoudsuitgaven

De gemeente Zoetermeer heeft verschillende aanleidingen om te investeren in materiele bezittingen die bijdragen aan het realiseren van beleidsdoelen:

- Nieuwe en uitbreidingsinvesteringen: investeringen in materiele bezittingen ten behoeve van de ontwikkeling van nieuw óf in uitbreiding op bestaande beleidsdoelen.

- Vervangingsinvesteringen: investeringen in materiele bezittingen ten behoeve van de vervanging van bestaande materiele bezitting, die bijdragen aan huidige beleidsdoelen, aan het einde van de levensduur.
- Levensduur verlengende investeringen: investeringen in bestaande materiele bezittingen, die bijdragen aan huidige beleidsdoelen, waarmee expliciet de levensduur van het materieel bezit wordt verlengd. Indirect betekent dit dat het materieel bezit een nieuwe levensfase ingaat.

Naast investeringsuitgaven om materieel bezit te verkrijgen óf vervaardigen doet de gemeente Zoetermeer uitgaven om dit materieel bezit in stand te houden. Het voornaamste verschil is dat de uitgaven waarmee materieel bezit in stand wordt gehouden worden gedaan gedurende de levensduur van het materieel bezit. Het betreft uitgaven aan zowel klein en dagelijks onderhoud als groot onderhoud, waarmee de representativiteit, kwaliteit en functionaliteit van het materieel bezit in stand wordt gehouden.

1.2 Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn investeringen zonder dat de gemeente daarmee materiële bezittingen verkrijgt of vervaardigt, met een langdurige (langer dan één jaar) uitwerking op het realiseren van haar beleidsdoelen.

Deze immateriële vaste activa zijn onder te verdelen in:

BBV Artikel 34

In de balans worden onder de immateriële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a. kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- b. kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- c. bijdragen aan activa in eigendom van derden.

1.3 Financiële vaste activa

Financiële vaste activa zijn investeringen waarbij de gemeente langer dan één jaar kapitaal overdraagt aan derden, omwille van het realiseren van haar beleidsdoelen.

Deze financiële vaste activa zijn onder te verdelen in:

BBV Artikel 36

In de balans worden onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a. kapitaalverstrekkingen aan:
 1. deelnemingen;
 2. gemeenschappelijke regelingen;
 3. overige verbonden partijen;
- b. leningen aan:
 1. openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden;
 2. woningbouwcorporaties;
 3. deelnemingen;

- 4. overige verbonden partijen;
- c. overige langlopende leningen;
- d. uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd van één jaar of langer;
- e. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rente typische looptijd van één jaar of langer;
- f. overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer.

2 Waardering vaste activa

De werkelijke investeringsuitgaven zijn bepalend voor de financiële waarde (in euro's) waarvoor bezittingen mogen worden gepresenteerd onder de vaste activa op de balans. Redelijkerwijs mogen aanvullende uitgaven worden meegenomen in de waardering van bezittingen.

In het BBV is hier over opgenomen:

BBV Artikel 63

1. Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
2. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.
3. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.

2.1 Verrijgings- en vervaardigingsprijs

Verrijgingsprijs

De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. BTW indien niet compensabel of niet verrekenbaar maakt deel uit van de inkoopprijs, ofwel is kostprijs verhogend.

Uitgangspunt: Niet compensabele of niet verrekenbare BTW is kostprijs verhogend en maakt deel uit van de verkrijgingsprijs.

Vervaardigingsprijs

De vervaardigingsprijs omvat de directe kosten van aanschaf en de indirecte kosten welke redelijkerwijs kunnen worden toegerekend. Onder de indirecte kosten vallen in ieder geval de kosten voor voorbereiding, toezicht en administratie, en in bepaalde gevallen de rentekosten.

Uitgangspunt: de kosten voor voorbereiding, toezicht en administratie maken deel uit van de vervaardigingsprijs.

Uitgangspunt: indien de investeringsuitgaven meer dan € 250.000 bedragen, kunnen er rentekosten tijdens de bouw worden meegenomen in de vervaardigingsprijs.

2.2 Waardeverandering

De waarde waarvoor een bezitting is opgenomen op de balans kan veranderen. De administratieve boekwaarde van het bezit komt dan niet overeen met de werkelijke waarde van het bezit, als deze opnieuw zou worden gewaardeerd (tegen marktwaarde). Dit kan voorkomen bij (on)voorziene omstandigheden en/of door externe factoren waardoor duurzame waardevermindering kan ontstaan. Ook het buitengebruikstellen van een bezitting leidt tot waardeverandering. Hoe administratief te handelen met betrekking tot dergelijke waardeveranderingen van bezit is bepaald in artikel 65 van het BBV:

Artikel 65

1 Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

2 Voorraden en deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

3 Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde.

Met betrekking tot vastgoed en waardering heeft de commissie BBV aanvullende regelgeving vastgelegd in haar Notitie waardering vastgoed (2013).

3 Activeren vaste activa

Activeren is het op de balans presenteren van de financiële waarde (in euro's) van het verkregen of vervaardigde bezit. Waarbij de financiële waarde wordt bepaald door de werkelijke investeringsuitgaven zoals die door de gemeente netto zijn gedaan. Ofwel, onder bepaalde voorwaarden moeten middelen welke zijn bijgedragen door of verkregen van derden in mindering worden gebracht op de investeringsuitgaven.

In het BBV is hier over opgenomen:

BBV Artikel 62

1 Alle vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd.

2 In afwijking van het eerste lid worden de bijdragen van derden die in directe relatie staan met het actief op de waardering daarvan in mindering gebracht.

3 In afwijking van het eerste lid moeten de voorzieningen, bedoeld in artikel 44, eerste lid, onder d, in mindering gebracht worden op de investeringen, bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.

Zoals blijkt uit artikel 62 van het BBV is het in mindering brengen van bijdragen van derden op de investeringsuitgaven verplicht. Daarentegen is het in mindering brengen van een (onttrekking uit) een reserve op de investeringsuitgaven niet toegestaan.

Omvangcriteria

Hoewel in het BBV is vastgelegd dat alle investeringsuitgaven moeten worden geactiveerd is in aanvullende regelgeving vanuit de commissie BBV hier enige nuance in aangebracht. In de Notitie verkrijging/vervaardiging en onderhoud kapitaalgoederen uit 2007 is opgenomen dat uit oogpunt van het in de hand houden van de administratieve lasten bepaalde investeringsuitgaven mogen worden vrijgesteld van activeren. Zo dient een gemeente in haar financiële verordening (of een nadere uitwerkingen daarvan) aan te geven onder welke grens investeringsuitgaven worden vrijgesteld van activeren. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van twee, vanuit de commissie BBV aangedragen omvangcriteria, namelijk:

- een minimum bedrag waaraan een investering moet voldoen, en/of,
- een minimale gebruiksduur waaraan een investering moet voldoen

Naast de algemeen geldende regel dat vaste activa in de regel moet worden geactiveerd is er aanvullende regelgeving per categorie en de verdere onderverdeling daarvan. In het vervolg van dit hoofdstuk wordt deze aanvullende regelgeving en de kaders van de gemeente Zoetermeer opgesomd.

3.1 Materiele vaste activa

Er wordt door de gemeente Zoetermeer onderscheid gemaakt in het minimum bedrag voor investeringen met economisch nut en maatschappelijk nut. Dit onderscheid komt voort uit het wegen van het in de hand houden van de administratieve lasten enerzijds en het recht doen aan de verplichting tot het activeren van investeringen anderzijds. Tevens speelt mee dat vanwege het willen toerekenen van de kosten, over de verwachte levensduur, van investeringen met economisch nut over het wenselijk is deze te activeren terwijl dit niet op gaat voor investeringen met maatschappelijk nut.

Voor zowel investeringen met economisch nut als maatschappelijk nut wordt geen minimale gebruiksduur aangehouden.

Economisch nut

Uitgangspunt a: investeringen met economisch nut worden niet geactiveerd indien de investeringsuitgaven minder dan € 10.000 bedragen.

Uitgangspunt b: investeringen met economisch nut mogen worden geactiveerd indien de investeringsuitgaven liggen tussen de € 10.000 en € 50.000. Onder de voorwaarde dat in het bijhorende raadsbesluit het (administratief) handelen gemotiveerd wordt vermeld.

Uitgangspunt c: investeringen met economisch nut worden geactiveerd indien de investeringsuitgaven meer dan € 50.000 bedragen.

Maatschappelijk nut

Uitgangspunt: investeringen met maatschappelijk nut worden geactiveerd indien de investeringsuitgaven meer dan € 100.000 bedragen.

Maatschappelijk nut deel uitmakend van een grondexploitatie

Het kan voorkomen dat een investering met maatschappelijk nut niet een op zich zelf staande investering betreft maar deel uitmaakt van een grondexploitatie. Onder voorwaarden (causaliteit, proportionaliteit en het profijtbeginsel) mogen de investeringsuitgaven worden meegenomen in de waardering en activering van de grondexploitatie. De investeringsuitgaven worden dan toegerekend aan de grondexploitatie zijnde een onderdeel van de vervaardigingsprijs.

Uitgangspunt: investeringen met maatschappelijk nut worden (gedeeltelijk) toegerekend aan een grondexploitatie indien wordt voldaan aan de voorwaarden van (causaliteit, proportionaliteit en het profijtbeginsel).

3.1.1 Overig

Uitgangspunt: gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.

3.2 Immateriële vaste activa

a. kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;

Uitgangspunt: kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio worden niet geactiveerd.

b. kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;

Uitgangspunt: kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaalde actief worden geactiveerd indien wordt voldaan aan de voorwaarden zoals opgenomen in het BBV.

BBV Artikel 60

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief kunnen worden geactiveerd indien:

a. het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;

- b. de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat;
- c. het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren en;
- d. de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor grondexploitaties nemen een bijzondere positie in. Om deze kosten te mogen toerekenen aan de grondexploitatie dient te worden voldaan aan voorwaarden aanvullend op artikel 60 van het BBV, zoals opgenomen in de Notitie grondbeleid van de commissie BBV zijnde stellige uitspraken.

Uitgangspunt: de kosten van voorbereiding, onder de noemer van onderzoek en ontwikkeling, worden geactiveerd indien wordt voldaan aan de aanvullende voorwaarden zoals opgenomen in de Notitie Grondbeleid 2016 van de commissie BBV.

Stellige uitspraak commissie BBV

Het activeren van voorbereidingskosten voor grondexploitaties als kosten van onderzoek en ontwikkeling onder de immateriële vaste activa is toegestaan onder de volgende voorwaarden:

1. De kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst van het Bro^{*1}; en
2. De kosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie dan wel worden afgeboekt t.l.v. het jaarresultaat; en
3. Plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, moeten bestuurlijke instemming hebben, blijkend uit een raadsbesluit of - indien gedelegeerd - een collegebesluit.

c. bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Uitgangspunt: bijdragen aan bezittingen in eigendom van derden worden geactiveerd indien wordt voldaan aan de voorwaarden zoals opgenomen in het BBV.

BBV Artikel 61

Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd, indien:

- a. er sprake is van een investering door een derde;
- b. de investering bijdraagt aan de publieke taak;
- c. de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen en;
- d. de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de provincie onderscheidenlijk gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

3.3 Financiële vaste activa

a. kapitaalverstrekkingen aan:

Uitgangspunt: deelnemingen worden geactiveerd voor de verkrijgingsprijs.

b. leningen aan; en, c. overige langlopende leningen;

¹ Besluit ruimtelijke ordening

Uitgangspunt: leningen worden geactiveerd voor de nominale waarde, waarop zo nodig een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering wordt gebracht.

4 Afschrijven vaste activa

Geactiveerde investeringen worden afgeschreven. Afschrijven is het verkregen of vervaardigde bezit op methodische wijze ten laste van de exploitatie brengen. Dat wil zeggen dat de financiële waarde (in euro's) waartegen een bezitting is gewaardeerd, de investeringsuitgaven, gedurende de verwachte levensduur ten laste van de exploitatie wordt gebracht. Op deze manier worden de investeringsuitgaven van de investering, als last/kosten verspreid op de periode waarin de investering nut oplevert. De afschrijving zoals die ten laste van de exploitatie wordt gebracht betekend overeenkomst een vermindering op de waarde van het bezit zoals gepresenteerd op de balans.

Naast de afschrijving wordt er rente (zie hoofdstuk 5) ten laste van de exploitatie gebracht. Daarmee bestaat de totale kapitaallast van een investering uit afschrijving en rente.

In het BBV is met betrekking tot afschrijven het volgende opgenomen:

BBV Artikel 64

1 De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.

2 Slechts om gegronde redenen mogen de afschrijvingen geschieden op andere grondslagen dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. De reden van de verandering wordt in de toelichting op de balans uiteengezet. Tevens wordt inzicht gegeven in haar betekenis voor de financiële positie en voor de baten en de lasten aan de hand van aangepaste cijfers voor het begrotingsjaar of voor het voorafgaande begrotingsjaar.

3 Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.

4 In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder a, maximaal gelijk aan de looptijd van de lening.

5 In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder b, ten hoogste vijf jaar.

6 Voor bijdragen aan de activa in eigendom van derden, bedoeld in artikel 34, onderdeel c, is de afschrijvingsduur maximaal gelijk aan die van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt.

4.1 Afschrijvingsmethode

Ingegeven door lid 1 en 3 van artikel 64 van het BBV dient de hoogte van de afschrijving methodisch te worden bepaald. Op een dusdanige wijze dat de investering ten einde van de verwachte levensduur is afgeschreven (tot op eventuele restwaarde). Hiervoor zijn twee methoden: de annuïtaire afschrijvingsmethode en de lineaire afschrijvingsmethode. In bijlage 1 worden beide methoden nader toegelicht en uitgewerkt bij gelijke investeringsuitgaven en verwachte levensduur.

De gemeente Zoetermeer hanteert de volgende afschrijvingsmethoden:

4.1.1 Investerings met economisch nut

Investerings met economisch nut worden volgens de annuïtaire afschrijvingsmethode afgeschreven, omdat bij deze methode de druk op de begroting voor kosten van rente en afschrijving het meest constant is.

Uitgangspunt: investeringen met economisch nut worden volgens de annuïtaire afschrijvingsmethode afgeschreven.

4.1.2 Investerings met maatschappelijk nut

Investerings met maatschappelijk nut worden volgens de lineaire afschrijvingsmethode afgeschreven. Deze wijze van afschrijven heeft de voorkeur van de commissie BBV, zoals aangegeven in notitie verkrijging/vervaardiging en onderhoud kapitaalgoederen uit 2007. Hierin stelt de commissie dat investeringen met maatschappelijk nut, bij voorkeur zo snel (als) mogelijk dienen te worden afgeschreven. De methode van lineaire afschrijving benadert het best de waarde verloop (vermindering) in de tijd vanwege slijtage door gebruik.

Uitgangspunt: investeringen met maatschappelijk nut worden volgens de lineaire afschrijvingsmethode afgeschreven.

4.2 Afschrijvingstermijnen

Ingegeven door lid 3 van artikel 64 van het BBV worden gelijksoortige activa (bezittingen) in gelijke termijnen afgeschreven. Het aantal termijn wordt bepaald door de verwachte levensduur van het bezit in aantal jaren.

4.2.1 Materiele vaste activa

Uitgangspunt: op materiele bezittingen wordt afgeschreven overeenkomstig de afschrijvingstermijnen zoals opgenomen in tabel 2 Afschrijvingstermijnen materieel vaste activa (zie: bijlage 2).

4.2.2 Immateriële vaste activa

b. kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief

Uitgangspunt: op de kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaalde investering wordt niet afgeschreven.

c. bijdragen aan bezittingen in eigendom van derden

Uitgangspunt: bijdragen aan bezittingen in eigendom van derden worden afgeschreven ware het bezit van de gemeente.

4.2.3 Financiële vaste activa

a. kapitaalverstrekkingen aan:

b. leningen aan:

c. overige langlopende leningen;

d. uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd van één jaar of langer;

e. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rente typische looptijd van één jaar of langer;

f. overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Uitgangspunt: op financiële bezittingen wordt niet afgeschreven.

4.2.4 Overig

Uitgangspunt: op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

4.3 Moment van afschrijven

Beginnen met afschrijven mag op verschillende momenten, namelijk: vanaf het moment dat het bezit is verkregen/vervaardigd, medio het begrotingsjaar waarin het bezit is verkregen/vervaardigd of in het begrotingsjaar dat volgt op het jaar waarin het bezit is verkregen/vervaardigd. Vanwege administratieve eenvoud wordt gekozen voor het derde moment.

Uitgangspunt: afschrijven op geactiveerde investeringen begint per 1 januari van het begrotingsjaar volgend op het jaar waarin het bezit is verkregen of vervaardigd.

5. Rente

Naast de afschrijving wordt er rente ten laste van de exploitatie gebracht. Rente is een vergoeding voor het lenen van geld. In zoverre bezittingen worden gefinancierd met vreemd vermogen worden er rentekosten gemaakt.

Uitgangspunt: Aan alle geactiveerde investeringsuitgaven wordt rente toegerekend op basis van de (totale) boekwaarde per 1 januari. Voor de rentetoerekening wordt de omslagrente gehanteerd zoals voor geschreven in het BBV. De omslag rente wordt jaarlijks bij de begroting vastgesteld.

Bijlage 1: Afschrijvingsmethoden

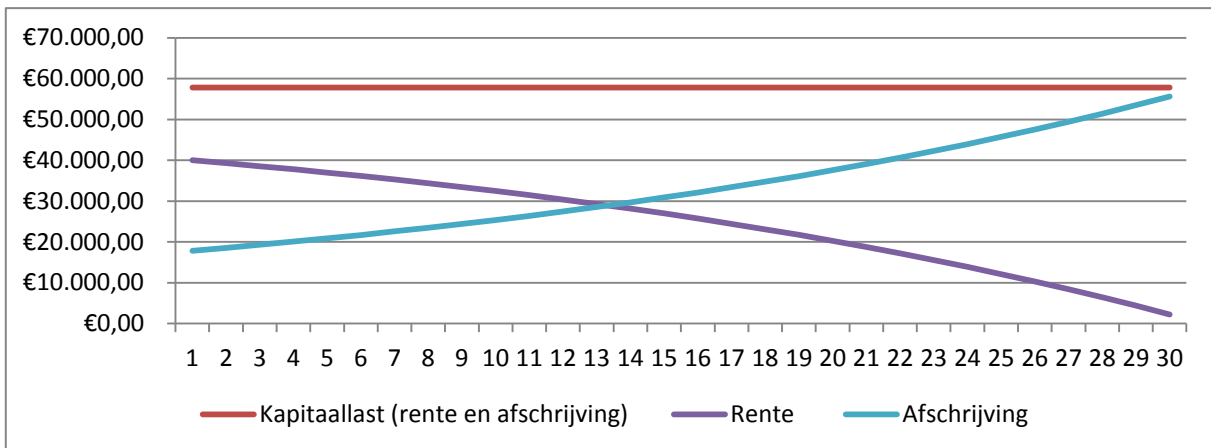
Onder gelijke omstandigheden is lineair afschrijven cumulatief over de levensduur voordeliger dan annuïtair afschrijven. Zo blijkt uit onderstaande tabel en de daarop volgende toelichting.

Methode	Investing	Levensduur	Rente	Cumulatief over levensduur	
				Afschrijving	Rente
Annuïtair	€ 1.000.000	30 jaar	4%	€ 1.000.000	€ 734.903
Lineair	€ 1.000.000	30 jaar	4%	€ 1.000.000	€ 620.000

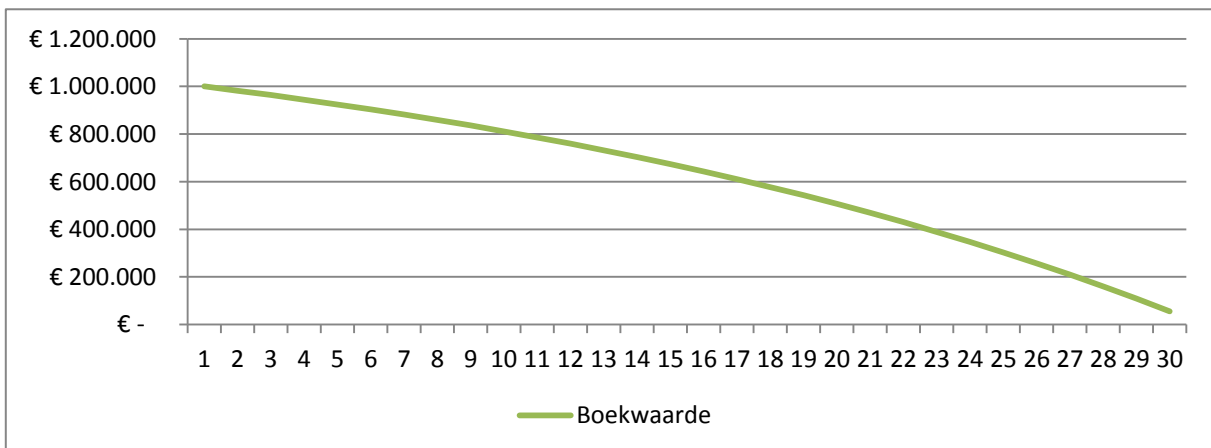
Tabel 1: Vergelijking annuïtaire en lineaire afschrijvingsmethode

Annuïtaire afschrijvingsmethode

Bij de annuïtaire afschrijvingsmethode blijven de kapitaallasten (afschrijving en rente) constant gedurende de verwachte levensduur. In de beginjaren blijft de waarde van het bezit op de balans relatief hoog doordat de afschrijving lager is dan bij de lineaire afschrijvingsmethode. Deze lage(re) afschrijvingslast gaat gepaard met een hoge(re) rentelast. Richting het einde van de verwachte levensduur slaat deze verhouding om, maar blijft de totale kapitaallast constant.

Grafiek 1: Kapitaallast (afschrijving en rente) annuïtair

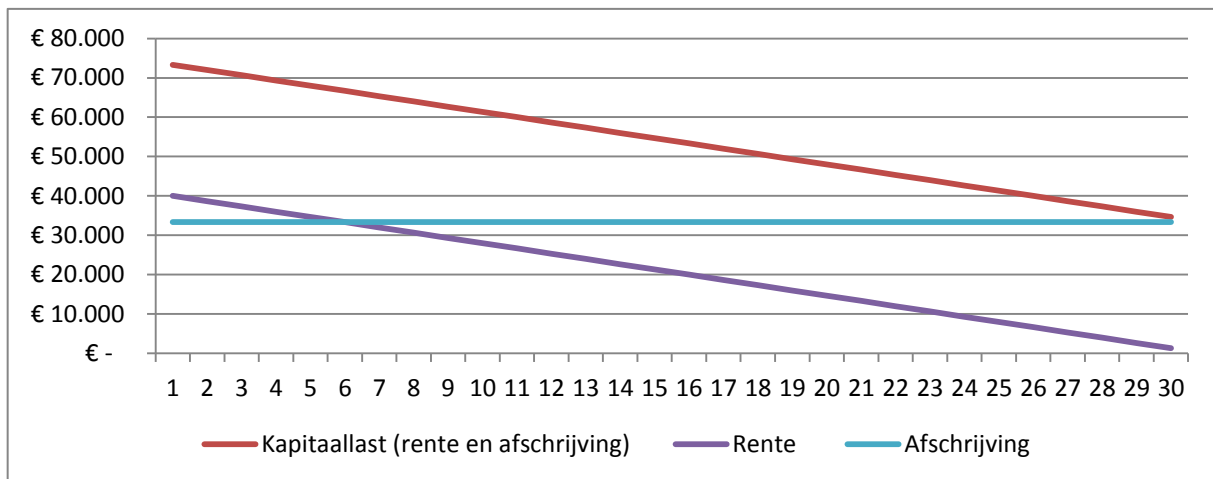

Grafiek 2: Verloop boekwaarde annuïtair

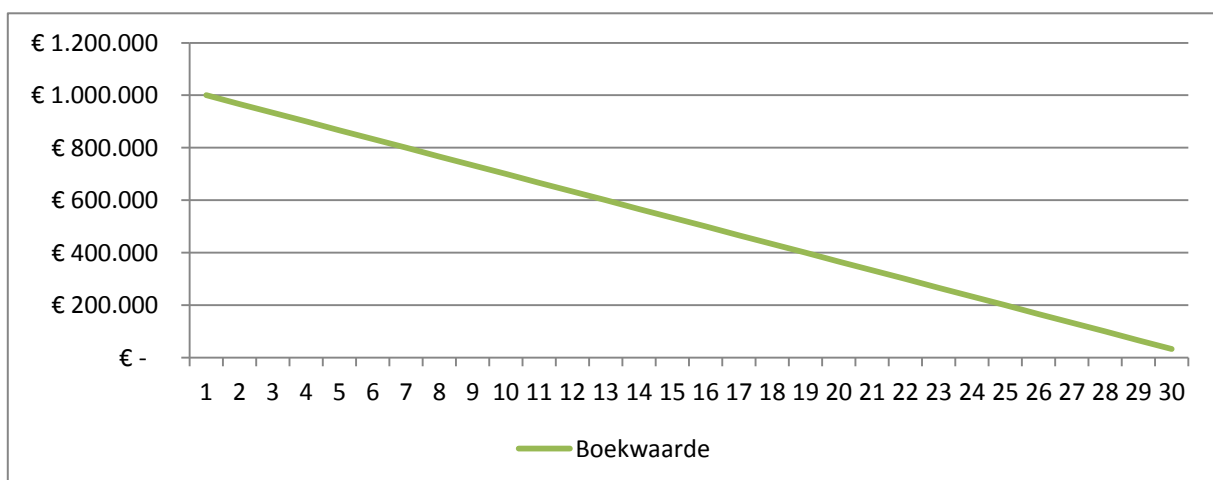
Lineaire afschrijvingsmethode

Bij de lineaire afschrijvingsmethode dalen de kapitaallasten van jaar tot jaar. De afschrijving blijft jaarlijks constant en doordat hierdoor de waarde van het bezit daalt, nemen de rentelasten jaarlijks evenredig af.

Over het geheel genomen geeft deze afschrijvingsmethode de minste lasten in de exploitatie. Dit komt doordat de rentelast cumulatief over de levensduur lager is dan bij de annuïtaire afschrijvingsmethode.

Grafiek 3: Kapitaallast (rente en afschrijving) lineair

Grafiek 4: Verloop boekwaarde lineair

Bijlage 2: Afschrijvingstermijnen materieel vaste activa

		Afschrijvingstermijn in jaren
Gronden en terreinen		
Gronden en terreinen		Afschrijven n.v.t.
Woonruimte		
Woningen		40
Bedrijfsgebouwen		
Schoolgebouwen (investerings vanaf 17 december 2012)		50
Schoolgebouwen die volgens het in 2012 herijkte beheerplan geheel worden gesloopt en vervangen door nieuwbouw		50
Per 17 december 2012 bestaande schoolgebouwen die bij of na het bereiken van de 25 jarige leeftijd, technisch en/of functioneel worden aangepast		25 ^{2*}
Overige gebouwen grotendeels van steen		40
Overige gebouwen grotendeels van hout		20
Tijdelijke gebouwen/noodlokalen/loodsen/opslagplaatsen		15
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken		
Wegen		
Asfaltverharding		50
Elementenverharding		50
Kunstwerken		
Bruggen hout		35
Bruggen staal		60
Geluidsschermen		40
Water		
Kademuren		80
Overig		
Parkeerverwijssysteem		10
Liften		20
Roltrappen		20
Vervoermiddelen		
Personenauto's		6
Bedrijfsauto's		8
Machines, apparaten en installaties		
Divers		5
Overige materiele vaste		
Inventaris		10
ICT hardware		4
ICT software		Per investering in raadvorstel
Rioolstelsel		50
Ondergrondse inzamelmiddelen ten behoeve van afvalinzameling (exclusief betonbakken).		30
Ondergrondse betonbakken		Afschrijven n.v.t.
Sportvoorzieningen		20

Tabel 2: Afschrijvingstermijnen materieel vaste activa

De afschrijvingstermijnen maken onderdeel uit van de door de raad te stellen kaders. Elk jaar zal een tabel met actuele afschrijvingstermijnen in de begroting worden opgenomen.

² Of zoveel korter totdat de totale leeftijd van het gebouw 50 jaar wordt bereikt.